

Trestní právo

**Aktuality z judikatury Evropského
soudu pro lidská práva**

Program přednášky

- Představení KVZ a činnosti za uplynulý rok
- Nedávno rozhodnuté stížnosti proti ČR
- Aktuálně projednávané případy
- Odsuzující rozsudky ve stádiu implementace
- Nejvýznamnější nové rozsudky proti třetím státům
- Webový portál [mezisoudy.cz](https://www.mezisoudy.cz)
 - Nástroje pro snadnou a rychlou orientaci nejen v judikatuře ESLP

Kancelář vládního zmocněnce

Činnost a údaje za poslední rok

Aktivity kanceláře vládního zmocněnce

— Sporná agenda

- ESLP, EVSP a smluvní orgány OSN
- nejvýznamnější případy

— Výkon rozsudků

- individuální a obecná opatření
- kolegium expertů

— Osvětová činnost

- přednášková činnost, zpravodaj KVZ a databáze
- projekt z Norských fondů – Mezisoudy.cz

Statistiky za uplynulé období

— Česká republika u ESLP (aktuální bilance)

- Rozhodnuté případy v roce 2023: 33
- Odůvodněná rozhodnutí: 27, z toho 2 porušení
- Rozhodnuté případy v roce 2024: 23
- Odůvodněná rozhodnutí: 19, z toho 7 porušení
- Rozhodnuté případy v roce 2025: 23
- Odůvodněná rozhodnutí: 17, z toho 4 porušení

Aktuálně ze Štrasburku

Nedávno rozhodnuté stížnosti proti
České republice

Nedávno rozhodnuté věci (1)

Dohody o vině a trestu ve skupinových věcech

— [Bouša](#) (rozhodnutí ze dne 3. 6. 2025)

- Neporušení práva na spravedlivý proces a presumpce nevinu v trestním řízení za situace uzavření dohod o vině a trestu se spoluobžalovanými stěžovatele
- Rozhodnutí *Bouša* užitečným způsobem doplňuje mozaiku judikatury Soudu poskytující vodítka, jak by soudy měly (např. [C. O. proti Německu](#), rozsudek ze dne 17. 9. 2024) či naopak neměly (např. [Gorše proti Slovinsku](#), rozsudek ze dne 6. 3. 2025) postupovat při odůvodnění rozsudků, kterými schvalují dohody o vině a trestu části spoluobviněných, když další spoluobvinění budou teprve souzeni
- [Mucha proti Slovensku](#), rozsudek ze dne 25. 11. 2021

Nedávno rozhodnuté věci (1)

— Bouša (rozhodnutí ze dne 3. 6. 2025)

- Skutkový popis jejich trestné činnosti ve výroku rozsudku uváděl **ve vztahu ke „K. B., spolu se samostatně stíhaným [stěžovatelem]“ (který byl identifikován svým plným jménem a datem narození), že v nespecifikovaný den na podzim roku 2018 prodal stěžovatel K. B. 1 500 tablet extáze (který je zamýšlel prodat dále).**
- (K.B. odsouzen k 7 letům a 6 měsícům odnětí svobody)
- **ESLP zkoumá tři aspekty:** *(i)* zda bylo v rozsudku schvalujícím dohody o vině a trestu nezbytné odkázat na účast stěžovatele na trestné činnosti spoluobžalovaných; *(ii)* pokud ano, zda se tento odkaz omezil na rozsah, který byl nezbytný pro závěr o vině spoluobžalovaných; a *(iii)* zda byl formulován tak, aby byla vyloučena možná předpojatost soudu vůči stěžovateli

Nedávno rozhodnuté věci (1)

— Bouša (rozhodnutí ze dne 3. 6. 2025)

- (i) zda bylo v rozsudku schvalujícím dohody o vině a trestu nezbytné odkázat na účast stěžovatele na trestné činnosti spoluobžalovaných: drogový distribuční řetězec, odkaz na osobu a roli stěžovatele nevyhnutelný; je přípustné do rozsudku uvést celé jméno i datum narození
- (ii) zda se tento odkaz omezil na rozsah, který byl nezbytný pro závěr o vině spoluobžalovaných: odkazy na osobu stěžovatele a jeho roli omezeny na nezbytný popis skutkového děje
- (iii) zda byl formulován tak, aby byla vyloučena možná předpojatost soudu vůči stěžovateli: rozsudek neobsahoval žádné právní závěry o vině stěžovatele, neoznačoval ho jako pachatele činu, bylo v něm uvedeno: „**stíhán samostatně**“
- **Doporučení ESLP pro české soudy: v rozsudku schvalujícím dohodu o vině a trestu výslovně uvádět, že vina osob, o nichž bude teprve rozhodováno, nebyla pravomocně prokázána**

Nedávno rozhodnuté věci (2)

— [Macharik](#) (rozsudek ze dne 13. 2. 2025) – porušení čl. 8; neporušení čl. 6

- Nejednoznačná právní úprava získání obsahu e-mailové komunikace pro účely trestního stíhání – nezákonný zásah do práva stěžovatelky (korespondence, soukromý život). Takto nezákonně získaný důkaz však neznamenal, že trestní řízení jako celek nebylo spravedlivé.

— [Y](#) (rozsudek ze dne 12. 12. 2024) – porušení článků 3 a 8

- Nedostatečná reakce státu na tvrzené sexuální zneužívání dospělé ženy římskokatolickým knězem, kdy se příslušné orgány náležitě nezabývaly konkrétními skutkovými okolnostmi případu relevantními pro posouzení otázky, zda žena s jednáním dotyčného skutečně souhlasila, a to zejména aspekty souvisejícími s její zvláštní zranitelností a odkázaností na podezřelého.

Nedávno rozhodnuté věci (3)

- [Krpelík](#) (rozsudek ze dne 12. 6. 2025) – porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP
 - Neplatné vzdání se práva na obhájce u osoby s lehkou mentální retardací; nespravedlivost odsouzení založeného na výpovědích, které učinil v přípravném řízení v nepřítomnosti obhájce.
- [Fajstavr](#) (rozsudek ze dne 16. 10. 2025) – neporušení článku 6 EÚLP
 - Odsouzení za drogovou trestnou činnost na základě výpovědi spolupracující obviněné.
- [Kramný](#) (rozhodnutí ze dne 10. 7. 2025) – zjevná neopodstatněnost
 - Zamítnutí žádosti o obnovu trestního řízení po odsouzení za vraždu manželky a dcery.
- [Brodilová a ostatní](#) (rozhodnutí ze dne 22. 5. 2025) – neslučitelnost *ratione materiae*
 - Vyklizení squatu Cibulka za asistence policie prostředky trestního práva

Aktuálně ze Štrasburku

Projednávané stížnosti proti České republice

Projednávané stížnosti (1)

— Rath – čl. 6 odst. 1 a 2 EÚLP

- Právo na nezávislý a nestranný soud a zásada presumpce neviny
- Podjatost soudce z důvodu úniku osobních údajů a podání žaloby na ochranu osobnosti
- Podjatost přisedících kvůli vztahu k zastupitelstvu kraje, který měl postavení poškozeného
- Výroky hlavy státu, ministra spravedlnosti a dozoru státní zástupkyně

— Zadeh – čl. 6 odst. 1 a 3 písm. c) a článek 8 EÚLP

- Spravedlivý proces (nestranný soud a kontradiktornost řízení) a ochrana důvěrnosti komunikace obhájců s klientem
- Nestrannost soudců odvolacího soudu účastnících se prohlášení na podporu kolegy soudce v jiné větvi trestního řízení proti stěžovateli

Projednávané stížnosti (2)

— Černý, Čapčuch, Kočí, Lichnovský, Mednaňská – články 8 a 13 EÚLP

- Právo na respektování soukromého života a korespondence, účinné prostředky nápravy
- Založení e-mailové komunikace advokátů s klientem do trestního spisu soudcem

— S. T. – články 2, 3, 13 a 14 EÚLP

- Právo na život, zákaz špatného zacházení, účinné vyšetřování, zákaz diskriminace, účinné prostředky nápravy
- Úmrtí intoxikované osoby v průběhu policejního zákroku (po užití znehybňovací techniky) a následné vyšetřování incidentu

— Pidhainyi – čl. 6 odst. 1 a 3 písm. e) EÚLP

- Platnost poučení a vzdání se práva na tlumočnicka u cizího státního příslušníka
- Povinnost aktivně ověřovat znalost českého jazyka

Projednávané stížnosti (3)

— M. - články 3 a 8 EÚLP

- Účinnost vyšetřování sexuálního zneužívání 13leté dívky zletilým mužem
- Souhlas nezletilé se sexuálními aktivitami

— Karičková - články 3 a 14 EÚLP

- Vyšetřování incidentu mezi fotbalovými fanoušky a skupinou Romů

— Blažová - články 8 a 13 EÚLP

- Sledování vozidel, které měly užívat jak osoby podezřelé z trestné činnosti, tak i jejich družka a příbuzná – stěžovatelka prostřednictvím GPS a audio nahrávek

Projednávané stížnosti (4)

— [A a ostatní](#) - články 3 a 8 EÚLP

- Účinné vyšetřování tvrzených sexuálních útoků proti čtyřem stěžovatelkám ze strany bývalého politika D.F.
- Odložení prověřování policejním orgánem

— [Mikula](#) - články 8 a 9 EÚLP

- Nedobrovolné podání krevní transfuze stěžovateli, který v roce 2011 držel ve výkonu trestu hladovku

— [Měrka](#) - články 6 odst. 1 EÚLP

- Neutrannost soudce z důvodu profesních vazeb s advokátem žalovaného (řízení o náhradu škody)

Aktuálně ze Štrasburku

Odsuzující rozsudky ve stádiu
implementace

Rozsudky ve fázi výkonu (1)

— [Spišák](#) (rozsudek ze dne 20. 6. 2024)

- Interval automatického soudního přezkumu vyšetřovací vazby mladistvých je zákonem stanoven dvojnásobně dlouhý, než je tomu u dospělých. Diskriminační zacházení s mladistvými na základě věku.
- Změna vnitrostátní praxe; zákonná novelizace

— [Z](#) a [Y](#) (rozsudky ze dne 20. 6. a 12. 12. 2024)

- Nedostatečná reakce státu na tvrzené sexuální zneužívání dospělých žen římskokatolickým knězem
- Aplikace v praxi
- ÚS povolil obnovu řízení po odsuzujících rozsudcích ESLP dne 7. 5. 2025 a dne 10. 9. 2025: [Pl. ÚS 2/25](#) a [Pl. ÚS 27/25](#)

Rozsudky ve fázi výkonu (2)

— B. Ů. (rozsudek ze dne 6. 10. 2022) a Sládková (rozsudek ze dne 10. 11. 2022)

- Absence účinného vyšetřování špatného zacházení policistů ze strany GIBS
- Jak vyřizovat upozornění na možné špatné zacházení (příručka pro GIBS)

— V. (rozsudek ze dne 7. 12. 2023)

- Úmrtí pacienta na psychiatrické klinice při zákroku policistů, pochybení při vyšetřování
- Policejní výukový program pro zacházení s osobami v tzv. excitovaném deliriu, metodický pokyn k poziční asfixii, výkladové stanovisko MV k § 58 odst. 1 zákona o policii, metodický pokyn ke koordinaci postupu policie a zdravotnického personálu, příručka k požadavku důkladnosti vyšetřování, problematika koluze a výzkum prováděný Policejní akademií

Rozsudky ve fázi výkonu (3)

— Machalický (rozsudek ze dne 10. 10. 2024)

- Porušení zásady presumpce nevinny v rámci řízení o náhradu škody za trestní stíhání. Civilní soudy přisuzovaly stěžovateli odpovědnost za spáchání trestné činnosti, přestože jeho trestní stíhání muselo být zastaveno z důvodu promlčení trestnosti činu.
- Novelizace § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb. (zastavení trestního stíhání z důvodu promlčení) → vhodnost poučení o důsledcích nevyužití § 11 odst. 4 TŘ

— Krpelík (rozsudek ze dne 12. 6. 2025)

- Rozpoznávání zranitelných osob, zjednodušené formuláře poučení o právech a ověřování, zda osoba porozuměla poučení a důsledkům vzdání se práv

Aktuálně ze Štrasburku

Nejvýznamnější rozsudky proti třetím
státům

Výběr rozsudků proti třetím státům (1)

— [F.S.M. proti Španělsku](#) (rozsudek z 13. 3. 2025)

- Neporušení čl. 6 odst. 1 a 3 Úmluvy v souvislosti s tím, že v trestním řízení soudy z vlastní iniciativy neposkytly obviněnému – staršímu muži s omezenými kognitivními schopnostmi – procesní úpravy za účelem zajištění jeho účinné účasti na řízení, když stěžovatel byl v celém řízení právně zastoupen a on ani jeho advokát o procesní úpravy nepožádali.

— [X proti Kypru](#) (rozsudek z 27. 2. 2025)

- Porušení článků 3 a 8 Úmluvy, jelikož vnitrostátní orgány nedostály svému závazku účinně vyšetřit trestní oznámení stěžovatelky, která se měla stát obětí skupinového znásilnění. Vyšetřovací orgány pochybily, když se dopustily řady opomenutí při zajišťování důkazů, vyslovily při jejich hodnocení genderově stereotypní úvahy a vyšetřování unáhleně zastavily v reakci na zpětvzetí trestního oznámení ze strany stěžovatelky, jež však učinila v důsledku dlouhých a opakovaných výslechů.

Výběr rozsudků proti třetím státům (2)

— [Reznik proti Ukrajině](#) (rozsudek z 23. 1. 2025)

- Porušení práv advokáta na respektování soukromého života, obydlí a korespondence podle článku 8 Úmluvy kvůli domovní prohlídce, zabavení materiálů a elektronických zařízení a jejich předání k expertíze bez existence záruk k ochraně privilegované komunikace. Týmž poměrem hlasů Soud konstatoval porušení práva na účinný prostředek nápravy podle článku 13 Úmluvy, neboť stěžovatel nemohl nechat postup vnitrostátních orgánů účinně přezkoumat.

— [Yoncheva proti Bulharsku](#) (rozsudek ze dne 7. 1. 2025)

- Uveřejněním a rozsáhlým šířením tiskové zprávy, ve které státní zastupitelství informovalo o vyšetřování stěžovatelky, známé novinářky a poslankyně, způsobem utvrzujícím veřejnost v přesvědčení o jejím vědomém zapojení do organizovaného praní špinavých peněz, došlo k porušení presumpce neviny podle čl. 6 odst. 2 Úmluvy a práva na účinné prostředky nápravy podle článku 13 Úmluvy.

Výběr rozsudků proti třetím státům (3)

— [Adamčo proti Slovensku](#) (rozsudek z 12. 12. 2024)

- Porušení zákazu ponižujícího zacházení podle článku 3 Úmluvy kvůli rutinním důkladným osobním prohlídkám stěžovatele ve věznici, aniž by k nim existoval konkrétní důvod. Týmž poměrem hlasů Soud konstatoval porušení práva stěžovatele na respektování soukromého života a korespondence podle článku 8 Úmluvy z důvodu kontroly obsahu jeho písemností s advokáty při jejich návštěvách ve věznici.

— [Hasmik Khachatryan proti Arménii](#) (rozsudek ze dne 12. 12. 2024)

- Porušení článku 3 Úmluvy v případě domácího násilí spáchaného na stěžovatelce. Vnitrostátní orgány jednak nepřijaly právní rámec kriminalizující domácí násilí a poskytující náležitá opatření na ochranu před ním, jednak neadekvátně reagovaly na oznámení domácího násilí. Porušení článku 3 Soud konstatoval i kvůli uložení mírnějšího trestu pachateli, obzvláště s ohledem na uplatněnou amnestii, a nemožnosti přiznat stěžovatelce na základě vnitrostátního práva náhradu nemajetkové újmy.

Výběr rozsudků proti třetím státům (4)

— *Clipea a Grosu proti Moldavsku* (rozsudek ze dne 19. 11. 2024)

- Stát náležitě nevyšetřil tvrzené špatné zacházení se stěžovateli v psychiatrické nemocnici, čímž porušil článek 3 Úmluvy. Vnitrostátní orgány dle Soudu pochybily, když výpovědi stěžovatelů označily za nevěrohodné toliko s odkazem na jejich mentální postižení, aniž by tvrzené špatné zacházení jinak prošetřily. Soud dále shledal, že materiální podmínky v nemocnici porušily článek 3 Úmluvy. Naopak tvrzené špatné zacházení ze strany personálu a ostatních pacientů neporušilo hmotněprávní složku článku 3 Úmluvy.

— *Leroy proti Francii* (rozsudek ze dne 7. 11. 2024)

- Uzavřením vězňů na cele po dobu tří týdnů takřka bez umožnění fyzické aktivity a kontaktu s vnějším světem po dobu stávky zaměstnanců vězeňské služby došlo k porušení článku 3 Úmluvy. Pravidelné celotělové osobní prohlídky probíhající za stejné situace však sledovaly legitimní cíl a porušení článku 3 Úmluvy nepředstavovaly.

Výběr rozsudků proti třetím státům (5)

— [Haugen proti Norsku](#) (rozsudek ze dne 15. 10. 2024)

- Vnitrostátní orgány neudělaly vše, co od nich bylo možné rozumně očekávat, aby ochránily život duševně nemocného syna stěžovatele, který spáchal sebevraždu ve věznici. Stěžovatel neměl k dispozici ani vnitrostátní prostředek nápravy, který by mohl úspěšně využít pro náhradu nemajetkové újmy. Došlo tak k porušení článků 2 a 13 Úmluvy.

— [Gorše proti Slovinsku](#) (rozsudek ze dne 6. 3. 2025)

- Porušení práva stěžovatele na nestranný soud a presumpci nevinny podle čl. 6 odst. 1 a odst. 2 Úmluvy. V trestní věci stěžovatele, který byl odsouzen za zneužití pravomoci úřední osoby a legalizaci výnosů z trestné činnosti, totiž rozhodoval soudce, který před zahájením hlavního líčení v jeho věci schválil dohody o vině a trestu spoluobviněných a v rozsudcích o jejich schválení stěžovatele výslovně označil za hlavního pachatele. Stěžovatel přitom neúspěšně usiloval o vyloučení tohoto soudce z rozhodování.

Výběr rozsudků proti třetím státům (6)

— [Manolache proti Rumunsku](#) (rozsudek ze dne 3. 6. 2025)

- Zásada bezprostřednosti. Stěžovatel byl odsouzen odvolacím soudem, který zvrátil zprošťující výrok soudu prvního stupně. Dospěl přitom k odlišnému názoru na věrohodnost dvou klíčových svědků. Ti byli v odvolacím řízení sice vyslechnuti, ale později se složení odvolacího soudu obměnilo. Jeden ze soudců odvolacího soudu, který odsuzující výrok vynesl, se tedy výslechu svědků neúčastnil. Dodržování zásady bezprostřednosti je povinností soudů. Je proto irelevantní, že stěžovatel v rámci řízení na hrozící porušení této zásady neupozornil a nedožadoval se nového výslechu svědků.

— [Ship Waste Oil Collector B. V. a ostatní proti Nizozemsku](#) (rozsudek velkého senátu ze dne 1. 4. 2025)

- Pravidla pro předání odposlechů, které byly zákonně pořízeny v rámci trestního řízení, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže za účelem použití ve správním řízení pro porušení pravidel hospodářské soutěže

Výběr rozsudků proti třetím státům (7)

— *Seppern proti Finsku* (rozsudek ze dne 16. 9. 2025)

- Stěžovatelův telefon byl během trestního řízení odposloucháván. Soudy následně dospěly k závěru, že odposlechy neproběhly v souladu s trestním řádem, protože nebyly použity jako prostředek ultima ratio. Nepřipustily tedy, aby přepisy odposlechlů byly založeny do spisu a použity jako důkaz. Na druhou stranu ale jako legální připustily, aby státní zástupce využil části přepisů odposlechlů při výslechu stěžovatele před soudem za účelem zpochybnění jeho původní výpovědi. Jelikož stěžovatel nebyl schopen přesvědčivě vysvětlit rozdíly mezi jeho výpovědí před soudem a tím, co říkal v odposleších, jeho výpověď byla vyhodnocena jako nevěrohodná. Soudy neměly k přepisům odposlechlů přístup. Neporušení práva na spravedlivý proces.

Mezisoudy.cz

Nové nástroje v rámci projektu z
Norských fondů

Lidská práva na jednom místě

Vše, co potřebujete, o mezinárodním právu lidských práv.
Česky. Přehledně.

Obsah webu

Co na webu najdete

Manuál slučitelnosti (pro legislativce)

Průvodce ověřením slučitelnosti návrhů právních předpisů s EÚLP a judikaturou ESLP.

Databáze judikatury

Vyhledávání judikatury ESLP, ÚS a výborů OSN v jedné databázi.

Tematické příručky

Přehledná shrnutí judikatury ESLP k vybraným právním otázkám.

Lidskoprávní úmluvy a výkladové materiály

Všechny mez. smlouvy o lidských právech, jimiž je ČR vázána, všeobecné komentáře výborů OSN a další užitečné materiály v češtině.

Mezisoudy.cz (1)

Průvodce judikaturou ESLP

Interaktivní online průvodce judikaturou ESLP podle témat (policie, soudy, vězeňství, zdraví, zbavení svobody, životní prostředí apod.). Umožňuje vyhledávání podle fulltextu, dotčeného práva, článku EÚLP a klíčových hesel.

Databáze lidskoprávní judikatury

Vyhledávejte relevantní judikaturu dostupnou v databázi HUDOC, národní databázi vybrané judikatury ESLP a databázi NALUS prostřednictvím jediné vyhledávací masky.

Mezinárodní lidskoprávní úmluvy

Všechny mezinárodní smlouvy o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána, přehledně, na jednom místě a s možností vyhledávání podle klíčových hesel, oblastí práva a dotčených základních práv a svobod.

Překlady lidskoprávních dokumentů

Všeobecné komentáře lidskoprávních výborů OSN, průvodce k podmínkám přijatelnosti stížností podaných k ESLP a mnohé další užitečné materiály, které dosud nebyly dostupné v češtině.

Mezisoudy.cz (2)

Podcast Mezisoudy

Série rozhovorů představující vybraná lidskoprávní témata, u nichž mezinárodní kontrolní orgány shledaly, že Česká republika nedodrží své závazky. Dostupné zdarma na platformách Spotify a Apple Podcasts.

Tematické příručky

Shrnutí judikatury ESLP a dalších mezinárodních závazků k vybraným oblastem vytvářená pro kontext českého právního prostředí s odkazy na příslušná ustanovení rozsudků a rozhodnutí ESLP.

Tematické příručky

1/ Příručky z dílny KVZ

- sexualizované násilí
- domácí násilí
- důvěrnost komunikace mezi advokáty a klienty
- důkladnost vyšetřování
- použitelnost nezákonných důkazů
- kriminalistické databáze
- práva obětí trestných činů
- odsouzení na základě výpovědi svědka nevyslechnutého na hlavním líčení

2/ Přeložené příručky ESLP

- domácí násilí
- opatření ke sledování
- presumpce nevinny
- nenávistné projevy
- jednání prostřednictvím videokonference
- přístup k obhájci
- vzdání se práva na spravedlivý proces

Zpravodaj KVZ

- čtvrtletník
- obsah
- struktura
- zvláštní rubriky
- způsob výběru rozsudků

K bezplatnému odběru Zpravodaje KVZ se lze přihlásit na kvz@msp.gov.cz

Ministerstvo spravedlnosti
České republiky

MEZI—SOUDY

Děkujeme za pozornost

Mgr. Eva Petrová

eva.petrova@msp.gov.cz

&

JUDr. Vladimír Janoušek Pysk, LL.M.

vladimir.pysk@msp.gov.cz

